

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені
проф. Поніманської Т.І.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВП 22 Психолого-педагогічна діагностика та відбір дітей у спецзаклади

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 016 Спеціальна освіта.
(шифр і назва напрямку підготовки)

освітня програма Спеціальна освіта

інститут, факультет педагогічний
(назва інституту, факультету,)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма «Психолого-педагогічна діагностика та відбір дітей у спеизаклади» для студентів
(назва навчальної дисципліни)
за напрямом підготовки 016 Спеціальна освіта.

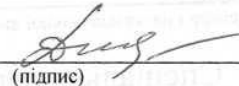
Мова навчання українська

Розробники: О.В. Войтович – викладач кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І.

Протокол від “ 27 ” серпня 2019 року № 8

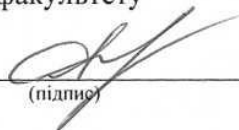
Завідувач кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І.

(підпис) (проф. І. М. Дичківська)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено методичною комісією факультету за спеціальністю 016 Спеціальна освіта

Протокол від “ 30 ” серпня 2019 року № 2

Голова методичної комісії педагогічного факультету

(підпис) (доц. Н. А. Сяська)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –3	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	вибіркова	
	Напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта. (за нозологіями)». «Логопедія. Спеціальна психологія» (шифр і назва)		
Модулів – 2		Рік підготовки	
Змістових модулів –2		4-й	3-4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <i>банк діагностичних методик</i>		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		7-й	6-7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 36 самостійної роботи студента –54	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	4 год.
		Лабораторні	
		10 год.	-
		Самостійна робота	
		54 год.	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
		10 год.	
		Вид контролю:	
залік	залік		
Передумови для вивчення дисципліни: загальна психологія, логопедія			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета ознайомити студентів з особливостями психолого-педагогічної діагностики розвитку дитини, її завданнями, функціями та методами; дати зрозуміти студентам значення даних психолого-педагогічної діагностики для покращення ефективності навчально-виховного процесу.

Завдання курсу:

- розкрити поняття психодого-педагогічної діагностики, її складові;
- ознайомити з сучасною класифікацією методів психолого-педагогічної діагностики, вимогами до діагностичних методик та етичними принципами використання даних діагностики;
- ознайомити з організацією і проведенням психолого-педагогічного дослідження;
- дати знання про особливості діагностики різних сфер розвитку на різних вікових етапах;
- сформулювати уявлення про ефективне використання даних психолого-педагогічної діагностики.

Вивчення навчальної дисципліни спрямоване на формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у галузі спеціальної та інклюзивної освіти або у процесі професійної діяльності (корекційній навчально-виховній, навчально-реабілітаційній), що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

загальна компетентність: здатність до виконання власних професійно-функціональних обов'язків; вміння дотримуватись норм загальнолюдського і професійного етикету; здатність виявляти чесність, порядність, принциповість, толерантність під час освітньої та професійної діяльності; досвід відповідального і сумлінного ставлення до виконання своїх професійних обов'язків).

спеціальні компетентності:

– теоретико-методологічна: здатність до застосування знань провідних гуманістичних теорій, концепцій, вчень щодо виховання і навчання осіб з обмеженими психофізичними можливостями; здатність відстоювати власні корекційно-педагогічні, навчально-реабілітаційні переконання, дотримуватись їх у житті та професійній діяльності;

– спеціально-методична: здатність до застосування психолого-педагогічних, корекційно-методичних та фахових знань; вміння відбирати і систематизувати діагностичний, корекційно-педагогічний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей тих, хто навчається; здатність застосовувати відповідні методи, прийоми, форми, засоби реабілітації і корекційного навчання та виховання; досвід організації корекційно-педагогічного і навчально-реабілітаційного процесів; формування системи дидактико-методичних знань і умінь; здатність удосконалювати власну професійну діяльність. Здатність здійснювати освітньокорекційний процес з урахуванням психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб осіб з порушеннями розвитку (мовлення, слуху, зору, інтелекту, опорно-рухового апарату тощо) в спеціальних та інклюзивних дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах; реабілітаційних установах тощо;

– комунікативно-педагогічна: здатність до застосування знань основних принципів, правил, прийомів і форм педагогічної комунікації; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела та способи отримання інформації у професійних цілях, продумано й виважено будувати процес корекційно-педагогічного спілкування; здатність налагоджувати продуктивну професійно-корекційну і навчально-реабілітаційну взаємодію, суб'єкт-суб'єктну комунікацію;

– проектувальна: здатність до застосування знань основних видів і технологічних підходів до планування власної професійно-корекційної діяльності відповідно до порушень психофізичного розвитку та з урахуванням індивідуальних та вікових особливостей особи; вміння здійснювати поточне планування, визначати умови

його практичної реалізації, вміння планувати, організовувати і результативно здійснювати корекційно-педагогічний процес у загальноосвітніх та спеціальних закладах освіти з інклюзивним та інтегрованим навчанням з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дітей дошкільного та шкільного віку;

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Загальні поняття психолого-педагогічної діагностики: педагогічна, психологічна, дефектологічна діагностика;
- класифікацію методів психолого-педагогічної діагностики, особливостей методів психолого-педагогічної діагностики та їх підбору;
- організацію і проведення психолого-педагогічного дослідження;
- особливості діагностики дитини на різних вікових етапах;
- методики діагностики окремих сфер розвитку дошкільника: психомоторної, емоційної, мовленнєвої, когнітивної, мотиваційної сфери, міжособистісних стосунків.

вміти:

- орієнтуватись у багатоманітні діагностичних методик та правильно підбирати їх для обстеження дитини;
- організовувати та проводити психолого-педагогічне обстеження;
- інтерпретувати отримані в ході дослідження дані та використовувати їх в навчально-виховному процесі

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Загальні поняття психолого-педагогічної діагностики

Тема 1. Психолого-педагогічна діагностика як наука та практична галузь знань

Сутність, предмет, завдання психолого-педагогічної діагностики. Актуальність її на сучасному етапі.

Основні поняття психолого-педагогічної діагностики: педагогічна, психологічна, дефектологічна діагностика; психометрика, психолого-педагогічний діагноз, діагностичні категорії, фактори та висновок; обстеження, диференційно-діагностичне дослідження.

Професійно-етичні принципи в психолого-педагогічній діагностиці: професійна компетентність, конфіденційність, об'єктивність, використання даних дослідження. Прогнозування у навчально-виховному процесі.

Тема 2. Класифікація методів психолого-педагогічної діагностики

Особливості методів психолого-педагогічної діагностики та їх підбору. Вимоги та критерії до методик. Джерела інформації.

Операціональна класифікація методів дослідження: приборні психофізіологічні методики, апаратурні поведінкові, об'єктивні, опитувальники, бесіди, інтерв'ю, рольові ігри, активний експеримент, якісний аналіз діяльності.

Суб'єктивні методи: методи суб'єктивного шкалування, індивідуально-орієнтовані техніки, проєктивні техніки, стандартизоване аналітичне спостереження.

Особливості застосування різних видів методик в умовах дошкільного закладу.

Тема 3. Організація і проведення психолого-педагогічного обстеження

Прийоми діагностичного обстеження. Ознайомлення із різними видами мети дослідження: дослідницька, інформування, діагностика з корекцією.

Етапи психолого-педагогічної діагностики: етап збору даних, етап переробки й інтерпретації даних, етап прийняття рішення. Послідовність проведення обстеження: (за Л. Бурлачук): пояснення мети дослідження обстежуваному, ознайомлення із інструкцією та проведення тренування, фіксування даних про обстежуваного, фіксація відповідей досліджуваного у реєстраційні бланки чи протоколи, опрацювання результатів діагностики відповідно до вимог та рекомендацій.

Структура діагностичного дослідження.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Діагностика окремих сфер розвитку дошкільника

Тема 1. Діагностика нервово-психічного розвитку дітей

Особливості вивчення нервово-психічної сфери у дошкільному віці.

Історичний огляд розробки системи методів нервово-психічного розвитку дітей. Завдання діагностики нервово-психічної сфери дошкільників запропоновані О.М. Вінарською. Орієнтовна схема обстеження.

Основні показники нервово-психічного розвитку дітей першого-третього року життя. Карта нервово-психічного розвитку дитини: особливості роботи з нею.

Основні напрями роботи: діагностика розвитку рухової та моторної сфери дитини як показника норми розвитку, вивчення поведінкових реакцій у ранньому віці та виховних впливів з боку педагогів та батьків (аналіз інформації про вплив макро та мікросередовища на розвиток дітей). Методи збору інформації про дітей раннього віку

Тема 2. Методика обстеження мовної комунікації

Критерії мовного розвитку дошкільника.

Методика обстеження мовного розвитку дітей дошкільного віку. Вивчення особливостей комунікативно-мовного розвитку дошкільнят: комунікативних властивостей мови, когнітивно-лінгвістичних властивостей (розуміння дитиною ситуації спілкування, її емоційного змісту, характеристик учасників спілкування, словникове багатство мови, її граматична правильність, фонетичні властивості мови, керування мовою). Рівні комунікативно-мовленнєвого розвитку.

Схема психічних новоутворень, які забезпечують комунікативний розвиток дітей у різних формах спілкування.

Тема 3. Особливості дослідження міжособистісних стосунків дошкільників з однолітками та дорослими

Поняття групи та колективу. Психологічні характеристики групи(групові потреби, думки, цінності, норми, цілі). Етапи вивчення групи: оцінка групових соціально-психологічних процесів, спілкування, внутрішньоколективну поведінку окремих членів групи, оцінка динамічної структури колективу, оцінка групових соціально-психологічних утворень.

Методи вивчення між групових взаємин між однолітками: соціометричний тест, методики непрямой оцінки взаємин.

Особливості вивчення взаємин дошкільника та дорослого. Етапи розвитку взаємин з дорослими у дошкільному віці.

Форми вивчення взаємин з дорослими: опитувальники для дорослих, тест Рене-Жиля. Особливості інтерпретації отриманих результатів. Основні шляхи корекції взаємин.

Тема 4. Вивчення особливостей психомоторики у дошкільному віці

Особливості психомоторного розвитку дітей дошкільного віку.

Історія вивчення та розвитку системи психомоторного обстеження. Поняття психомоторної діяльності, дії.

Методи дослідження психомоторної активності: шкали моторного розвитку, вивчення рівня розумового розвитку, тести психомоторних здібностей.

Метрична шкала для дослідження моторної обдарованості у дітей та підлітків (М.І. Озерського).

Експрес-діагностика психомоторного розвитку дітей шестирічного віку.

Тема 5. Діагностики когнітивного розвитку, афективно-мотиваційної сфери дітей

Особливості когнітивного розвитку дошкільника.

Різноманітність діагностичних методів пізнавальної сфери дітей. Методи дослідження сприймання дошкільника (зорового, слухового, тактильного).

Особливості обстеження уваги дитини дошкільного віку (стійкості, концентрації, об'єму, розподілу, переключення).

Вивчення особливостей пам'яті дошкільника.

Дослідження процесів мисленн у дошкільному віці. Визначення рівня розумових здібностей. Тести інтелекту.

Розвиток мотиваційної сфери у дошкільному віці. Її взаємозв'язок з емоційним розвитком дитини. Поняття мотивів і потреби. Малюнкові методики, тест кольорових асоціацій. Анкетування та опитувальники для педагогів та батьків для дослідження агресивних, тривожних та імпульсивних проявів у дошкільному віці.

Методи діагностики мотиваційної сфери дошкільника.

Вивчення соціальних потреб у дитячому віці. Анкета для батьків для дослідження соціальних потреб (у спілкуванні, в потребі дорослого, у пізнавальних потребах).

Малюнковий тест Розенцвейга (дитячий варіант).

Тема 6. Педагогічна діагностика процесу навчання та виховання дошкільників та особливості відбору дітей з ТМП у спецзаклади

Педагогічна оцінка. Її значення для організації навчально-виховного процесу.

Методи дослідження ефективності дидактичного та виховного процесу.

Діагностика оволодіння дітьми передумовами навчальної діяльності.

Самодіагностика особистості і діяльності педагога (оцінка власних можливостей, особистих рис. Методи діагностики процесу виховання.

Основні та додаткові методи логопедичного обстеження дитини з мовними порушеннями. Диференціація мовних та немовних порушень. Оформлення висновків обстеження.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Модуль 1														
Змістовий модуль 1. Загальні поняття психолого-педагогічної діагностики														
Тема 1. Психолого-педагогічна діагностика як наука та практична галузь знань	9	2	1			6	9	1					8	
Тема 2. Класифікація методів психолого-педагогічної діагностики	9	2	1			6	9	1					8	
Тема 3. Організація і проведення психолого-педагогічного обстеження	10	2	2			6	10						10	

Разом за змістовим модулем І	28	6	4			18	28	2				26
Змістовий модуль 2 Діагностика окремих сфер розвитку дошкільника												
Тема 1. Діагностика нервово-психічного розвитку дітей	10	2	1	2		5	10	1	1			8
Тема 2. Методика обстеження мовної комунікації	11	2	1	2		6	11	1	1			9
Тема 3. Особливості дослідження міжособистісних стосунків дошкільників з однолітками та дорослими	10	2		2		6	10	1				9
Тема 4. Вивчення особливостей психомоторики у дошкільному віці	10	2		2		6	10	1	1			8
Тема 5. Діагностики когнітивного розвитку, афективно-мотиваційної сфери дітей	10	2		2		6	10	1				9
Тема 6. Особливості відбору дітей з ТМП у спецзаклади	11	2	2			7	11	1	1			9
Разом за змістовим модулем 2	62	12	4	10		36	62	6	4			
Усього годин	90	18	8	10		54	90	8	4			78
Модуль 2												
ІНДЗ (банк діагностичних методик)	10				10	-			-	-	-	
Усього годин	10				10							

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація методів психолого-педагогічної діагностики	2
2	Організація та проведення психолого-педагогічного обстеження	2

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностика нервово-психічного розвитку та мовної комунікації дітей	2
2	Організація роботи ПМПК	2

8. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Діагностика нервово-психічного розвитку дітей	2
2	Методика обстеження мовної комунікації	2
3	Особливості дослідження міжособистісних стосунків дошкільників з однолітками та дорослими	2
4	Вивчення особливостей психомоторики у дошкільному віці	2
5	Діагностики когнітивного розвитку, афективно-мотиваційної сфери дітей	2

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Ознайомитись та навести приклади операціональних та суб'єктивних методів дослідження	3
2.	Ознайомитись з методиками діагностики дітей раннього віку	3
3.	Ознайомитись з картою спостереження Шванцера та методикою роботи з нею. За запропонованою схемою спостережень провести діагностику дитини дошкільного віку	3
4.	Провести обстеження нервово-психічного розвитку дитини раннього віку	4
5.	Виписати із запропонованої вище літератури приклади тестових завдань для визначення рівня розвитку мовлення дітей	4
6.	Виписати вправи та рекомендації для розвитку емоційної сфери дошкільника	3
7.	Виписати вправи для розвитку комунікативних умінь	3
8.	Провести на практиці методику соціометрії	4
9.	Значення спілкування з дорослими на розвиток дитини	3
10.	Рекомендації для батьків «Як налагодити взаємодію з дитиною»	3
11.	Ознайомитись із методиками визначення рівня розвитку психомоторної сфери дошкільника	4
12.	Розробити рекомендації батькам з розвитку тонкої моторики дитини	3
13.	Діагностувати особливості пізнавальних процесів дошкільника на вибір (процесів мислення, рівня розвитку уваги, пам'яті)	4
14.	Ознайомитись із вправами на розвиток пізнавальної сфери	3
15.	Ознайомитись з анкетною для батьків для дослідження соціальних потреб дитини	3
16.	Ознайомитись з анкетною для педагогів самодіагностики особистості і діяльності	4
	Разом	54

10. Індивідуальні завдання.

Створення банку методик для проведення психолого-педагогічної діагностики.

11. Засоби діагностики результатів навчання

- стандартизовані тести;
- аналітичні звіти,
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- діагностика дітей раннього та дошкільного віку;
- (залік).

12. Критерії оцінювання результатів навчання.

Загальні критерії оцінювання

I рівень – початковий. Відповідь здобувача вищої освіти при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.

II рівень – середній. Здобувач вищої освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

III рівень – достатній. Здобувач вищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), уміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

IV рівень – високий. Знання здобувача вищої освіти є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він вміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Рівні навчальних досягнень студентів	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
I. Початковий	1-34 F Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Здобувач вищої освіти фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу; має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; виявляє здатність елементарно викласти думку; може усно відтворити кілька термінів, явищ без зв'язку між ними; може обрати правильний варіант відповіді (на рівні "так - ні"); може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; виконує 20 % від загальної кількості тестів.
	35-59 FX Незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти відтворює менш як половину навчального матеріалу; за допомогою викладача виконує елементарні завдання, наводить приклади; може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, не має сформованих умінь та навичок; виконує 30 % від загальної кількості тестів.

II. Середній	60-63 (E) задовільно	Здобувач вищої освіти має початковий рівень знань; знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, повторити за зразком певну операцію, дію; описує явища, процеси без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити їх послідовність, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45 % від загальної кількості тестів.
	64-73 (D) задовільно	Здобувач вищої освіти знає більш як половину навчального матеріалу; розуміє основний навчальний матеріал; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, відтворити його з помилками та неточностями; має стійкі навички роботи з текстом підручника; може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді допоміжні наочні матеріали; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує від 55 до 65% від загальної кількості тестів.
III. Достатній	74-81 (C) добре	Знання здобувача вищої освіти є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях. Правильно і логічно відтворює навчальний матеріал; розуміє основні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; здатен проаналізувати відповіді іншого студента; з допомогою викладача скласти план реферату, може опрацювати матеріал самостійно, уміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; правильно використовує термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує від 75 % до 80 % від загальної кількості тестів.
	82-89 (B) добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; здатен самостійно опрацювати навчальний матеріал, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85 % від загальної кількості тестів.

IV. Високий	90-100 (А) відмінно	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування і нахили. Самостійно виконує від 95% до 100% від загальної кількості тестів.
-------------	----------------------------	--

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
33-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота									Модуль 2 ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10		

14. Методичне забезпечення

Опорні конспекти лекцій; нормативні документи; тестові завдання; навчальні книги.

15. Рекомендована література

Основна

- Карпенко Н.В. Діагностика психічного розвитку в роботі педагога (вчителя, вихователя): Навч. Посібник / Н.В. Карпенко. – К.: Каравела, 2014. – 192 с.
- Коломинский Я.Л. Психическое развитие детей в норме и патологии: психологическая диагностика, профилактика и коррекция / Я.Л. Коломинский, Е.А. Панько, С.А. Игумнов– СПб.:

- Питер, 2004. – 480 с.
3. Методи вивчення психічного розвитку дошкільника: Науково-методичний посібник / [За ред. С.Є. Кулачківської]. – К.: Світоч, 2003. – 79с.
 4. Павелків Р.В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу [текст]. Навч. пос. / Р.В. Павелків, О.П. Цигипало. – К.: «Центр Учбової літератури», 2013. – 232 с.
 5. Урунтаева Г.А. Практикум по детской психологии / Г.А. Урунтаева, Ю.А. Афонькина [Под ред. Г.А. Урунтаевой]. – М.: Просвещение, 1995. – 291 с.

Допоміжна

1. Айзенк Г. Як перевірити здібності вашої дитини: [Тести для дітей 10-15 років : Пер. з англ.] / Г. Айзенк, Д.Еванс.- К.: школа, 2001.
2. Барташев А.В. Психодіагностика способностей к общению / А.В. Барташев. – М., 2001.
3. Барташнікова І.А. Як визначити рівень розумового розвитку людини? Діагностика готовності дітей до навчання в школі. [Тести для дітей 5-7 років] / І.А. Барташнікова, О.О. Барташніков. – Тернопіль: Богдан, 1998.
4. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: Учебник / Л.Ф. Бурлачук. – СПб.: Питер, 2002.
5. Бурлачук Л.Ф. Словарь-справочник по психодіагностике. 3-е изд. / Л. Ф. Бурлачук. - СПб.: Питер, 2008.
6. Волкова Г.А. Методика обследования нарушений речи у детей / Г.А. Волкова. – СПб, 2003.
7. Внук О.Д. Сенсорний розвиток дітей раннього віку / О.Д.Внук // Дошкільний навчальний заклад. – 2011. – № 8. – С. 29-31.
8. Гуткина Н.И. Психологическая готовность к школе / Н.И. Гуткина. – М.: Академический Проект, 2000. – 3-е изд., перераб. и доп. – 184 с. (Руководство практического психолога).
9. Діагностика і корекція психічного розвитку дошкільників / [Под ред. Я.Л. Коломинського]. – Минск: Университетское, 1997.
10. Діагностика порушень мови у дітей і організація логопедическої роботи в умовах дошкільного освітнього закладу. – СПб., 2000.
11. Дитина: програм виховання і навчання дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту О.В.Огнев'юк, К.І.Волинець; наук. кер. програмою: О.В.Проскіра, Л.П.Кочина, В.У.Кузьменко, Н.В.Кудикіна; авт. кол.: Г.В.Беленька, Е.В.Белкіна, О.Л.Богініч та ін. – К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка, 2012. – 492 с.
12. Дорош Н.У. Діагностика нервово-психічного розвитку дітей раннього віку / Н.У.Дорош, В.В. Назаревич. – Рівне, 2005.
13. Дуткевич Т.В. Дошкільна психологія: Навч. Пос. / Т.В. Дуткевич. – К., 2012.
14. Емоційний розвиток дитини / [Упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главник]. – К.: Мікрос-СВС, 2003.
15. Здоров'я дитини в садку та родині / упоряд. Н. Шашенок, І. Хміль, О. Лисак. – К., 2012.
16. Ілляшенко Т. Затримка психічного розвитку у дітей: причини виникнення та корекція // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство: Науково-методичний збірник / Т. Ілляшенко [Ред. кол. Н. Софій (голова), І. Єрмаков (керівник авторського колективу і науковий редактор) та ін]. – К.: Контекст, 2000.
17. Ильина Н.М. Подготовка к школе: развивающие тесты и упражнения / Н.М. Ильина. – СПб.: Питер, 2006.
18. Калягин В.А. Методика оценки адаптивного поведения дошкольников: Учебно-методическое пособие к практикуму по курсу «Логопсихология» / В.А. Калягин, Т.С. Овчинникова. – СПб., 2001.
19. Корольчук М.С. Психодіагностика: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Корольчук М.С., Осьодло В.І. [За ред. М.С. Корольчука]. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2004.
20. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості / Г.С. Костюк [під. Ред.. Л.М. Проколієнко]. – К.: Рад.шк., 1989.
21. Кочерга О. В. Психофізіологія шестирічних першокласників і адаптація до школи / О.В. Кочерга. – К., 2010.
22. Крайг Г. Психологія розвитку / Г. Крайг, Д. Бокум. – 9-е изд. – СПб.: Питер, 2006.
23. Лаврентьева Г.П. Практична психологія для вихователя. Вип. 1-2 / Г.П. Лаврентьева, Т.М. Титаренко. – К, 1993.
24. Максименко С.Д. Індивідуальні особливості мислення дитини / С.Д. Максименко. – К.: "Знання", 1997.

25. Методи вивчення психічного розвитку дошкільника: Науково-методичний посібник / [За ред. С.Є. Кулачківської]. – К.: Світоч, 2003.
26. Мони́на Г.Б. Проблемы маленького ребенка / Г.Б. Мони́на, Е.К. Лютова. – С.Пб.: Речь, 2005.
27. Назаревич В. Схеми психолого-педагогічних характеристик. Практичний посібник / В. Назаревич, С. Тарасюк. – Рівне, 2003.
28. Павелків Р.В. Загальна психологія. Підручник/ Р.В. Павелків. – К., 2002.
29. Павелків Р.В. Психодіагностичний інструментарій в умовах дошкільного закладу [текст]. Навч. пос. / Р.В. Павелків, О.П. Цигипало. – К.: «Центр Учбової літератури», 2013.
30. Панок В.Г. Психологічна служба: навч.- метод. пос. / В.Г. Панок. – Кам'янець-Подільський: ТОВ Друкарня Рута, 2012. – 488 с.
31. Піроженко Т. Мовлення дитини: Психологія мовленнєвих досягнень дитини / Т. Піроженко. – К.: Главник, 2005.
32. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільня» / О.І.Білан, Л.М.Возна, О.Л.Максименко та ін. – Тернопіль: Мандрівець, 2012. – 264 с.
33. Психологічний довідник учителя: в 4 кн. / [Упоряд. В. Андрієвська]. – К.: Главник, 2005.
34. Психология. Словарь / [Под общ. ред. А.В. Петровского, М.Г. Ярошевского]. – 2-е изд. – М.: Политиздат, 1990.
35. Психолого-педагогічна діагностика розвитку дітей раннього дошкільного віку: Навчально-методичний посібник / [За науковою редакцією Л. А. Федорович]. Укладачі О. В. Гніту, І. В. Макаренко, Л. А. Федорович - Кременчук: Християнська Зоря, 2008. - 217с.
36. Роговик Л. Психомоторика дитини / Л. Роговик. – К.: Главник, 2005.
37. Розвиваємо, навчаємо, виховуємо дитину третього року життя: метод.посібник / Л.І. Кузьмук та ін.; [за ред. Т.І. Поніманської]. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. – 568 с.
38. Скок А.Г. Психологічна служба освіти: навч. пос. / А.Г. Скок, І.М. Ющенко. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. – 240 с.
39. Худик В.Г. Диагностика детского развития: Методы исследования / В.Г. Худик. – К.: Освіта, 1992.

16. Інформаційні ресурси

1. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства
2. www.school.edu-ua.net – освітній сайт, який представляє в інтернеті українські навчальні програми, підручники, довідники, методичні посібники
3. <http://www.cippe.edu-ua.net/akt.htm> – дистанційне навчання в післядипломній педагогічній освіті
4. www.udl.org.ua – українська система дистанційного навчання
5. www.education.gov.ua – сайт Міністерства освіти і наук